

De Horsten

NS-wandeling Den Haag-Voorschoten

Inleiding

Wandelnet heeft in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen een serie wandelingen van station naar station samengesteld. Deze NS-wandelingen volgen meestal een deel van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW). NS-wandeling De Horsten volgt het Marskramerpad (LAW 3, Bad Bentheim (D)-Den Haag, 360 km).

Deze route begint bij NS-station Den Haag Centraal en eindigt na **21 km** bij NS-station Voorschoten. Koninklijk Landgoed De Horsten is alleen toegankelijk met entreebewijs (€ 1 p.p., kinderen en 65+ € 0,50; betalen met muntgeld bij kaartautomaat). Let op: van sept. t/m maart is De Horsten gesloten op maandag. U kunt dan alleen de korte route lopen (zie onderbroken lijn op kaart). Op alle andere dagen is het landgoed open van 9-17 uur; 's zomers elke dag tot 19.30 uur. De korte route van 13 km, die De Horsten overslaat, is behalve op maandagen in de winter ook voor wandelaars met hond. Want Landgoed De Horsten is verboden voor honden. Alleen blindengeleidehonden (met beugel om) zijn toegestaan. Veel wandelplezier!

Horeca

- Op station Den Haag Centraal en in de directe omgeving zijn diverse horecagelegenheden. Onder andere de bar/restaurant van Hampshire Hotel Babylon (elke dag open) en diverse gelegenheden in New Babylon Shopping Center; www.hampshire-hotels.com.
- Na 2 km, even van de route af, ligt Chalet ten Bosch, dagelijks geopend vanaf 10 uur; www.chalettenbosch.nl.
- Na 4 km komt u langs Van der Valk Motel Bijhorst, dagelijks geopend; www.hoteldenhaagwassenaar.nl.
- Na 11 km: Theepaviljoen De Horsten, wo t/m zo 10-17 uur; www.theepaviljoendehorsten.nl.

Heen- en terugreis

Den Haag (begin van de route) is per trein bereikbaar vanuit diverse richtingen: Utrecht/Amersfoort/Enschede, Leiden/Haarlem/Amsterdam/Schiphol/Almere en Rotterdam/Dordrecht/Breda/Roosendaal. Vanuit alle richtingen stoppen er meerdere treinen per uur.

Voorschoten (eind van de route) ligt op de lijn Den Haag-Leiden/Haarlem/Schiphol. In beide richtingen vertrekt er minimaal 2x per uur een trein.

Actuele vertrektijden staan op www.ns.nl/reisplanner.

Openbaar vervoer bij inkorten route

U kunt de wandeling op verschillende plekken inkorten.

- Vanaf Den Haag Centraal rijdt stadsbus 24 naar halte De Eerensplein (4-6x per uur; 2 km korter). Buslijn 43 of 44 rijdt 4x per uur naar of van halte Zuidwerf (4 km korter) en halte Stoeplaan Wassenaar (7 km korter).
- Met de lijnen 43, 44 en 90 kunt u vanaf halte Van Oldenbarnevelt (na 11 km) 2x per uur naar Den Haag Centraal rijden (of lijn 491: zomerdienst). Buslijn 45 rijdt vanaf halte Knipplaan Voorschoten (na 17 km) ook naar Den Haag Centraal (ma-za 4x per uur, zo alleen lijn 46, ook 4x per uur).

Markering van de route

Deze NS-wandeling volgt de wit-rode markeringen van het Marskramerpad. U treft de markeringen aan op straatmeubilair zoals een hek of lantaarnpaal. Er is vooral daar gemarkeerd waar twijfel over de juiste route kan ontstaan. Waar routebeschrijving en markering verschillen, volgt u de markering. Tussentijdse veranderingen in het terrein worden zo ondervangen. De markering wordt onderhouden door vrijwilligers van Wandelnet.

Wandelnet

In ons land zijn circa 40 Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's), in lengte variërend van 80 tot 725 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door Wandelnet. Naast het ontwikkelen en beheren van LAW's behartigt Wandelnet de belangen van alle recreatieve wandelaars op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Alle activiteiten worden ondersteund door zo'n 750 vrijwilligers, verspreid door het hele land. Meer weten over de LAW's? Kijk op www.wandelnet.nl.

Meldpunt Wandelen

Markering weg? Blokkade op de route? Meld het ons! www.meldpuntwandelen.nl

Routebeschrijving

- Vanaf NS-station Den Haag Centraal (uitgang Centrum) steekt u schuin naar links het plein en de Bezuidenhoutseweg over. Circa 10 m verder bij een Wandelwijzer rechtsaf (Marskramerspad). Volg het schelpenpad parallel aan de Bezuidenhoutseweg. Ga na circa 75 m op een driesprong linksaf, schelpenpad langs het water volgen. Na voetgangerssluisje op asfaltweg linksaf en direct rechtsaf om het viaduct langs de Malietoren. Steek de A12 over en volg rechtdoor het voet-/fietspad, het Haagse Bos in.

- Haagse Bos**
Het Haagse Bos, ook wel de groene long genoemd, verbindt de Haagse binnenstad met de landgoederen van Wassenaar. Omdat er vroeger veel wild leefde, vormde het een ideaal jachtdomein waar de graven van Holland zich konden uitleven. Vanaf 1820 werd het bos omgevormd tot een park. Dankzij zorgvuldig beheer van Staatsbosbeheer is het tegenwoordig nog steeds een aantrekkelijk groengebied met een gevarieerde flora.

- U passeert een houten brug. Blijf steeds het brede hoofdvoetpad volgen en negeer zijpaden. U komt na 600 m uit bij een brede verkeersweg (Laan van NO-Indië). Steek recht over en blijf het voetpad met de vijver aan uw linkerhand volgen. Na 350 m, waar het pad vlak voor het water eindigt, gaat u linksaf over een (hoog)

bruggetje. Direct na de brug rechtsaf, het pad langs de vijver volgen. Even verder gaat u rechtsaf over een bruggetje, en daarna het eerste voetpad linksaf. Op een viersprong rechtdoor. Ga op het fietspad naar links en direct rechtsaf, weer een fietspad op. U kruist de oprijlaan van Huis ten Bosch en vervolgt het fietspad tot aan een klinkerweg (Leidsestraatweg).

② Huis ten Bosch

In de 17de eeuw liet stadhouder Frederik Hendrik een zomerverblijf in het Haagse Bos bouwen voor zijn echtgenote Amalia van Solms. Huis ten Bosch werd een sober huis in renaissancestijl, dat in 1734 werd voorzien van een barokke gevel (te zien vanaf het toegangshek). Willem V gaf er een Aziatisch tintje aan door een Chinese en Japanse kamer in het paleis aan te brengen. Tijdens de Franse overheersing verbleef Lodewijk Napoleon er in de zomer, maar daarna werd het lange tijd weinig gebruikt. Pas in 1981 vestigde koningin Beatrix zich er met haar gezin. Ze woonde er tot 2014.

De vijver van Huis ten Bosch kreeg in 2001 een legendarische betekenis toen prins Willem-Alexander er zijn vriendin Máxima tijdens het schaatsen ten huwelijk vroeg. Huis ten Bosch wordt nu ingrijpend verbouwd; daarna neemt koning Willem-Alexander met zijn gezin intrek in het pand.

 Volg deze deze weg naar rechts en passeer aan de rechterhand appartementengebouw Château Bleu. Neem het eerste pad rechtsaf, bij wandelwijzer met Clingenroute en Voorderoute. U volgt de wit-rode markering van het Marskramerpad en verlaat hier het eveneens wit-rood gemarkeerde Nederlands Kustpad, dat rechtdoor gaat. Via een wandelpad loopt u Landgoed Reigersbergen in.

③ Landgoed Reigersbergen

Ooit was Reigersbergen een oude 17de-eeuwse boerderij, die zijn naam ontleende aan de jonge reigers die er werden gevangen en vervolgens in de provisiekast van de eigenaar verdwenen. Nadat het landhuis in 1943 door de Duitsers werd verwoest, herinneren alleen het landgoed, de weilanden en de muren van de kruidentuin nog aan vroeger tijden. Tijdens de najaarsstorm van 2000 verdween ook de eeuwenoude boom uit de gouden eeuw. U treft alleen nog het hek aan dat om de restanten heen is gezet.

 Ga na 50 m op een driesprong linksaf; even verderop loopt u langs een muur aan de rechterhand. Het klinkerpad maakt een haakse bocht naar rechts, waarna u over een bruggetje loopt. Ga na 50 m linksaf, opnieuw over een bruggetje. Negeer een brug naar rechts en volg het pad met aan weerszijden een sloot. (Aan uw linkerhand passeert u de achterzijde van het Louwman Automobielmuseum.) U komt verderop direct na een bruggetje uit bij een iets groter pad met fietspad. Ga een tiental meters naar links en vervolgens rechtsaf, een laan met aan de rechterhand een brede sloot.

 Volg deze laan 300 m, steek een asfaltweg (Marlotlaan) over en vervolgt uw weg langs het water. Aan het einde

rechtsaf en op een asfaltweg linksaf (Hoogwerflaan). Aan het einde van de weg weer linksaf, Zijdelaan. De weg uitlopen en dan rechtsaf onder het viaduct door. Bij de verkeerslichten steekt u over en dan linksaf de N44 oversteken. Vervolg uw weg rechtdoor op de stoep langs de rand van het park. Neem na circa 300 m een pad rechtsaf, Sparrenlaantje, en volg het schelpenfietspad door het bos. Bij een haakse bocht naar rechts, houdt u links aan. Volg het voetpad met links een hek. Neem na circa 50 m het pad rechtsaf. Negeer na 30 m een pad rechts. Aan het einde rechtsaf. Op de volgende driesprong gaat u linksaf en aan het einde weer linksaf, het geasfalteerde fietspad op. Aan uw linkerhand passeert u Kasteel De Wittenburg.

④ Kasteel De Wittenburg

Tegenwoordig doet het kasteel dienst als ontvangstcentrum voor het bedrijfsleven. Tegen het eind van de 19de eeuw werd het kasteel gebouwd met sloopmateriaal van diverse historische panden. In 1948 nam couturier Edwin Dolder zijn intrek in het kasteel. Aan hem was de eer gegund om de japon te maken voor koningin Juliana, die ze bij haar inhuldiging in september 1948 zou dragen. De opdracht werd uitgevoerd in de toren van het kasteel, omdat deze kon worden afgesloten. Zo werd het nieuwsgierige pottenkijkers onmogelijk gemaakt om stiekem door het sleutelgat mee te kijken.

 Voorbij het landgoed gaat u op een viersprong linksaf. Negeer het eerste voetpad naar rechts, maar ga aan het einde rechtsaf. Op een tegelpad rechtdoor (weg gaat over in Teylingerhorstlaan) en aan het einde linksaf (Kerkeboslaan). Weg aan rechterkant volgen naar Stoeplaan. Op een driesprong links aanhouden, Van der Oudermeulenlaan. Op een driesprong houdt u rechts aan, Laan van Hoogwolde (klinkerweg). Waar de weg een haakse bocht naar rechts maakt, gaat u linksaf, landgoed Rust en Vreugd in (*hier mag slechts spaarzaam worden gemarkeerd*).

*U kunt de route hier inkorten tot totaal 13 km; op maandagen van sept t/m mrt, is deze inkorting noodzakelijk omdat Landgoed De Horsten dan gesloten is. Ook wandelaars met hond beëindigen hier hun route. Ga in dat geval rechtsaf, Houtlaan. Steek Rijksstraatweg N44 over, even rechtdoor en dan linksaf, Raaphorstlaan. Na circa 1 km rechtsaf, fietspad op. Na 800 m de Veenwatering oversteken en de Horst- en Voordelaan volgen. Aan uw linkerhand passeert u de toegangspoort van Landgoed De Horsten, waar u weer op de route komt. Ga rechtdoor, dus bij P-23979 met bocht naar links richting Voorschoten, Wassenaar en Duivenvoorde. Vervolg de route vanaf * op pag. 4.*

 Volg het voetpad naast de oprijlaan; ga na circa 100 m, voorbij huisnr. 56, linksaf een onverhard voetpad in. Einde pad linksaf. U komt uit bij een weide met uitzicht op kasteel Oud-Wassenaar. Volg nu steeds het smalle pad met hek en weide aan uw linkerhand. Het pad draait rechtsom en voert langs een vijver aan uw linkerhand. Even verder gaat u een brug over. Direct daarna op

splitsing linksaf; loop zoveel mogelijk evenwijdig aan de bosrand. Ga bij een brede sloot even rechts en steek dan via het bruggetje de sloot over. Volg het zandpad, ga na 20 m linksaf en volg het pad direct langs bosrand en water. Ga rechtsaf met het pad de bocht om, kruis een schelpenpad bij een brug en blijf het pad direct langs het water volgen. Ga 200 m verder met de bocht mee naar rechts. Het pad buigt 50 m verderop het bos in. Op splitsing links aanhouden, metalen bruggetje oversteken en rechtdoor. Op een driesprong (circa 10 m voor grasweide) linksaf.

 Het pad volgen tot aan een asfaltfietspad en hier linksaf (Van Ommerenlaan). Verlaat na circa 250 m, bij een hek, het landgoed en loop rechtdoor (Menkenlaan). Vlak voordat de weg een bocht naar links maakt, gaat u rechtsaf, Rust en Vreugdelaan. Na circa 300 m linksaf, Landgoed De Wiltzanck in. Steek de brug over, volg het schelpenpad (fietspad) en passeer een uitkijkpunt. Neem na een muurtje aan uw linkerhand het tweede voetpad naar links, dat is bij een bankje. Ga even verder bij het water linksaf, een duiker over. Langs dit pad staat een opvallende rij bomen met grillige boomwortels.

 U buigt met het pad mee naar rechts. Na 20 m eerste pad linksaf. Steek de eerste sloot over, maar ga net vóór een grotere brug rechtsaf en volg het klinkerpad langs het water. Ga bij een stenen brug rechtsaf het fietspad op. Ga na 400 m, net voor het opvallende witte Hertenhuisje, op een kruising van fietspaden linksaf. Neem 100 m verder het eerste voetpad naar links, een schelpenpad, en direct rechtdoor. Even later ligt aan uw linkerhand een Landgoed Backershagen.

5 Backershagen

Verscholen in het groen ligt de theekoepel van Backershagen, ook wel 'geheimzinnige koepel' genoemd, omdat de trap naar de eerste etage verscholen zit achter een paneel. Het verderop gelegen witte Backershagenhuis werd in 1765 door eigenaar Cornelis Backer met diverse waterpartijen omgetoverd in een waar lusthof. In 1772 werd het landgoed uitgebreid met een Engelse tuin en het Hertenhuisje, waarvan nu nog de Delfts aardewerken tegeltjes te zien zijn. Na een verwoestende brand in 1974 werd het huis geheel in oorspronkelijke staat hersteld.

 Voorbij het landgoed vervolgt u uw weg rechtdoor over het fietspad. Volg dit tot u via een toegangshek het landgoed verlaat. Op de asfaltweg (Paauwlaan) linksaf. Na 200 m rechtsaf, het achterste bruggetje over en het onverharde voetpad op. Na een volgend bruggetje gaat u op het fietspad linksaf. Na een prieeltje rechtsaf de brug over en vervolgens direct links, langs Raadhuis de Paauw. Het pad langs de vijver blijven volgen met het water aan uw linkerhand. Ga na circa 300 m op een viersprong linksaf de brug over. Na 75 m in een woonwijk rechtsaf (Prinses Marielaan).

 Aan het eind oversteken en rechtsaf, Lange Kerkdam. Doorlopen tot aan de verkeersweg en daar linksaf. Eerste weg links, van Zuylen van Nijveltstraat en rechtsom via

fietstunnel onder de N44 door. Fietstunnel gaat over in Papeweg, een ventweg langs de N448. Na circa 400 m komt u bij een woonwijk; steek de provinciale weg over en loop door de poort van Koninklijk Landgoed De Horsten (Raaphorst). Na de poort rechts aan.

6 Koninklijk Landgoed De Horsten

Koninklijk Landgoed De Horsten bestaat uit drie landgoederen: Raaphorst, Ter Horst en Eikenhorst. De drie landgoederen werden als koninklijke eenheid beschouwd vanaf het moment dat de vermogende Prins Frederik (broer van koning Willem III) het landgoed had gekocht en in 1816 met zijn gezin in landhuis De Paauw ging wonen. U komt langs Theepaviljoen de Horsten, waar jachttrofeeën aan de muur eraan herinneren dat dit ooit het jachthuis van de prins was.

Ook drie palen onderweg herinneren aan het jachtgebied. De prins gaf opdracht tot het opwerpen van een twintig meter hoge heuvel tegen de duinrand, die beplant werd met sering. En zo ontstond De Seringenberg, die u even later passeert. Koningin Wilhelmina zou hier vroeger hebben geschilderd. Op landgoed Eikenhorst wonen koning Willem-Alexander, koningin Máxima en de prinsesjes Amalia, Alexia en Ariane.

Net voorbij een woonhuis (aan linkerhand) staat aan uw rechterhand een automaat (in het weekend een bemande kassa) waar u een toegangskaartje voor Landgoed De Horsten kunt kopen (à 1 euro, kinderen en 65+ 50 eurocent). Op het landgoed mag geen wit-rode markering worden aangebracht; volg dus nauwkeurig de beschrijving en de route op de kaart. De Horsten is van sept. t/m maart gesloten op maandag; honden zijn er verboden (zie verkorte route).

 Na 75 m, na kruispunt met wegwijzer, links aanhouden. Volg de klinkerweg richting Theehuis en Seringenberg. Na ruim 500 m ligt het theehuis aan uw rechterhand. Waar de klinkerweg naar links buigt, verlaat u deze en gaat rechtsaf, een pad tussen de weilanden door. Voorbij het weiland linksaf; volg circa 700 m het voetpad onderlangs de Seringenberg (*Tip: beklim de Seringenberg en geniet van het weidse uitzicht.*) Aan het eind linksaf, klinkerweg. Brug over en klinkerweg vervolgen. Sla na circa 400 m bij een paaltje met donkerblauwe kop rechts af. Volg het smalle pad langs een slootje – met enkele bruggetjes en bochten door de weilanden – circa 1 km. Aan het einde rechtsaf, een halfverharde weg op.

 Blijf even verder, op een kruising, de halfverharde weg volgen. U loopt richting de spoorlijn Den Haag-Leiden. U gaat een brug over en circa 100 m verder rechtsaf een brug over. Doorlopen tot aan de gracht van landhuis Ter Horst. Volg hier het naar links buigende pad. U loopt met twee haakse bochten naar rechts om het landhuis heen en gaat bij een wandelwijzer linksaf richting Duivenvoorde. Verlaat het landgoed bij de poort en ga linksaf. Volg bij P-23979 de bocht naar links, richting Voorschoten, Wassenaar en Duivenvoorde.

* Via de tunnel gaat u onder het spoor door (Horst- en Voordelaan).

 Bij P-21692 Bij P-21692 scherp linksaf richting Voorschoten, Wassenaar; volg het fiets- en wandelpad naar rechts langs het spoor. Na circa 700 m gaat u rechtsaf een asfaltvoetpad op en direct weer rechts. Volg het pad tot u in een woonwijk van Voorschoten uitkomt. Rechtdoor, Migchelbrinklaan. Op de eerste kruising rechtsaf, Karel Doormanlaan, en meteen daarna linksaf, B. Schimmelpenninck van der Oyelaaan. Aan het eind van de weg linksaf, Papelaan. Aan het eind van deze weg komt u bijstation Voorschoten uit.

Genoten?

Schrijf een review!

www.wandelnet.nl/traject/de-horsten-ns-route

Alle gegevens in deze beschrijving en op de routekaart gelden onder voorbehoud van wijzigingen en eventuele drukfouten. De route en de beschrijving van deze NS-wandeling werden met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Stichting Wandelnet en NS aanvaarden echter geen verantwoordelijkheid voor schade die wandelaars op enigerlei wijze zouden kunnen ondervinden door gebruik te maken van deze routebeschrijving en/of kaart of door het wandelen van de route. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, publicatie op internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wandelnet.